

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

PRACOVNÍ TÝM RHSD ČR PRO MÍSTNÍ ROZVOJ A FONDY EU

Zápis č. 63

Online zasedání

10. listopadu 2023, 9:30 – 10:45 hodin

Zápis vyhotovily Veronika Schlaien, Radka Štorková

Schválil Stanislav Schneider

OBSAH JEDNÁNÍ:

1. Zahájení a úvod
2. Stav implementace programů v rámci období 2014-2020
3. Stav implementace programů v rámci období 2021-2027
4. Předsednictví současného V4 PRES v oblasti kohezní politiky a zapojení sociálních partnerů do přípravy období 2028+
5. Různé
 - a) Novela stavebního zákona – aktuální informace
 - b) Bydlení, sociální bydlení – aktuální informace
 - c) Příprava národní strategie veřejného zadávání České republiky
6. Shrnutí a závěry

K jednotlivým projednaným bodům jednání:

1. Zahájení a úvod

Stanislav Schneider přivítal přítomné na zasedání. Informoval, že plenární zasedání RHSD se bude konat 4. prosince 2023. Program jednání byl schválen beze změn.

2. Stav implementace programů v rámci období 2014-2020

Sandra Illínová informovala, že ke konci října 2023 bylo v právních aktech o poskytnutí/převodu podpory vydáno 721,2 mld. Kč, tedy více než 110,4 % celkové alokace. Příjemcům bylo proplaceno 623,1 mld. Kč, což činí 95,4 % alokace. Vyúčtováno v žádostech o platbu bylo 611,1 mld. Kč, tedy 93,6 % celkové alokace. Evropské komisi (EK) byly odeslány žádosti o průběžnou platbu v hodnotě 595,3 mld. Kč, tj. 90,5 % alokace. Českým příjemcům zbývá do konce letošního roku proplatit 30,1 mld. Kč. MMR-NOK s řídicími orgány intenzivně komunikuje a čerpání prostředků pravidelně monitoruje. Na jaře 2023 provedl MMR-NOK první screening alokace potenciálně ohrožené nedočerpáním – částka byla vyčíslena na 5 mld. Kč. V srpnu 2023 proběhla aktualizace a objem ohrožené alokace činil odhadem 1 mld. Kč, tedy méně než 0,2 % celkové alokace programového období. Řídicí orgány se snaží plné dočerpání podpořit aplikací FAST-CARE a SAFE-CARE, tj. podporou zranitelných domácností nebo uprchlíků. Pro tento účel by měla být vyčleněna částka přesahující 3,5 mld. Kč. V rámci srovnání čerpání na úrovni EU je ČR ke konci září 2023 na 5. místě. MMR-NOK rovněž provádí screening potenciálně rizikových projektů. Ke konci září 2023 jich bylo identifikováno 373, s celkovou částkou v právních aktech přibližně 15 mld. Kč. Oproti údajům z března 2023 sice narostl počet rizikových projektů o 50, ale zároveň se snížila částka o 5,4 mld. Kč. Aktuálně je evidováno 53 fázovaných, nedokončených a nefungujících projektů. Jejich počet pravděpodobně ještě poroste. Největší riziko z hlediska nedočerpání přidělené alokace je u OP ŽP, OP PIK a IROP. MMR-NOK s řídicími orgány toto riziko aktivně řeší. U OP PIK byla schválena revize programu – snížení míry spolufinancování EU podílu na prioritní ose 2. Program je též přezávazkován a má možnost využít 15% flexibility primárně na prioritní osu 2, v případě potřeby lze zvážit i menší převody mezi prioritními osami. U OP ŽP je revize programu v přípravě, vznikne nová prioritní osa na podporu zranitelných domácností a také bude možné využít 15% flexibilitu. V rámci revize IROP vznikne nová prioritní osa 9 zaměřená na příspěvek na solidární domácnosti. MMR-NOK také do konce listopadu 2023 předloží vládě k projednání Zprávu o rizicích a opatřeních implementace fondů EU k datu 30. září 2023.

3. Stav implementace programů v rámci období 2021-2027

Sandra Illínová uvedla, že ke konci října 2023 bylo celkově vyhlášeno ve výzvách přes 415 mld. Kč, tedy 80,8 % celkové alokace. K tomuto datu byly dále zaregistrovány žádosti o podporu ve výši 309,2 mld. Kč a právní akty v celkové výši 94,6 mld. Kč. Probíhají i platby příjemcům, proplaceno bylo 22,2 mld. Kč, což činí 4,3 % celkové alokace. Do EK byly odeslány žádosti o průběžnou platbu v hodnotě 2,8 mld. Kč, tedy 0,6 % celkové alokace. Co se týče srovnání aktuálního programového období s předchozím, i přes počáteční zpoždění se nyní čerpání vyvíjí velmi pozitivně a je rychlejší. Současné programové období se tedy daří úspěšně implementovat a MMR-NOK chce toto tempo udržet i nadále. Sledovány jsou i potenciálně rizikové programy. V říjnu 2023 MMR-NOK hodnotil potenciál pro plnění pravidla n+3 a věcných milníků. V případě pravidla n+3 bylo riziko hodnoceno jako vysoce významné u OP ST, středně významné u OP TAK, OP D, IROP, OP TP a OP R. Riziko nenaplnění věcných milníků bylo zhodnoceno jako středně významné u OP TAK a OP ST. V únoru 2023 MMR-NOK stanovil tzv. semafor pro letošní rok. Jako vysoce rizikový byl vyhodnocen OP ST a jako středně rizikový OP TAK. OP ST se aktuálně potýká se zpožděním, a to jak ve vydávání právních aktů, tak i v plnění věcných milníků. V případě OP TAK je zpoždění implementace dáno snahou řídicího orgánu dočerpat alokaci OP PIK. Je ohroženo plnění pravidla n+3 pro roky 2025 a 2026.

Jan Šebesta se dotázal, zda již došlo k propojení ekonomických vazeb žadatelů v MS2021+ s ostatními systémy, o němž se diskutovalo již loni. Významně by totiž přispělo ke snížení administrativní zátěže řídicích orgánů. Dále ho zajímalo, zda by bylo možné v rámci současného programového období

zjednodušit proces posuzování střetu zájmů. Během procesu žádosti se střet zájmů posuzuje několikrát, což pro žadatele z řad podnikatelů představuje značnou zátěž. Nejdéle trvá vyhodnocení plnění statutu malých a středních podniků. Co se týče sankčních seznamů, **Sandra Illínová** odpověděla, že dle jejích informací zůstává otázka propojení systémů stále nedořešená. Aktuální stav jednání v této věci ale MMR-NOK ověří a bude o něm informovat. Rozvolnit přístup v otázce posuzování možného střetu zájmu není v současné chvíli možné, a to zejména s ohledem na stávající úpravu v národní legislativě. MMR-NOK ale možnost zjednodušení prodiskutuje s EK.

Pierre Grangé následně informoval o stavu naplňování základních podmínek. Jako nesplněné jsou aktuálně vedeny dvě z nich - Vodní hospodářství v gesci MŽP a Sociální začleňování v gesci MPSV. Dne 11. září 2023 vydala EK rozhodnutí o splnění základní podmínky Odpadové hospodářství v gesci MŽP. V případě nesplnění základní podmínky Vodní hospodářství se čeká na vyjádření EK v návaznosti na podklady zaslané dne 13. září 2023. U základní podmínky Sociální začleňování byl 18. října 2023 vládou schválen Akční plán deinstitucionalizace. Probíhá návazná diskuse s EK. Ke splnění těchto podmínek a k uzavření diskuzí s EK musí dojít co nejdříve, jinak EK neproplatí výdaje spojené s relevantními specifickými cíli. MMR-NOK ve spolupráci s gestory plnění základních podmínek pravidelně monitoruje, a to dvakrát do roka, aby bylo zajištěno jejich kontinuální plnění. Poslední monitoring byl s EK projednán dne 13. října 2023 a byly nastaveny konkrétní návazné kroky.

4. Předsednictví současného V4 PRES v oblasti kohezní politiky a zapojení sociálních partnerů do přípravy období 2028+

Stanislav Schneider informoval, že ČR převzala od 1. července 2023 předsednictví zemím V4. MMR-NOK spolupracuje i s dalšími státy, tzv. formát V4+7. Uskutečnilo se již několik akcí, a to ve dnech 20. - 21. září 2023, kdy proběhlo expertní jednání V4 v Olomouci k publicitě a komunikaci fondů EU. Ve dnech 10. - 11. října 2023 se uskutečnil expertní workshop v Ústeckém kraji, který se věnoval Fondu spravedlivé transformace (FST), sdílení zkušeností, otázce veřejné podpory aj. Jednání se zúčastnili zástupci EK, EIB a 14 členských států. Dne 7. listopadu 2023 proběhlo expertní jednání evaluátorů ve formátu V4+7 v Praze, které se zaměřilo na výměnu zkušeností s implementací programů současného programového období 2021-2027. V únoru 2024 se uskuteční odborný workshop k implementaci zelených cílů v období 2021-2027, v dubnu 2024 proběhne jednání vrchních ředitelů v Praze k dopadům politiky soudržnosti na rozvoj regionů, kde bude připravena společná deklarace, jež bude podepsána v květnu 2024 na jednání ministrů odpovědných za politiku soudržnosti (PS) v Praze, za účasti komisařky E. Ferreiry.

Dále byla pozornost věnována budoucnosti PS po roce 2027. V průběhu CZ PRES byla zahájena debata o budoucí podobě PS. Byly stanoveny klíčové priority, které se mají zachovat a prosadit: PS není primárním krizovým nástrojem, PS má směřovat do všech regionů, zásadním prvkem PS je místní přístup. Dále bude pozornost zaměřena na dostatečné financování PS, čerpání best practice z Nástroje pro oživení a odolnost, tedy možnost opětovného zavedení reformu jako součásti PS, nevytvářet nové kategorizace regionů, zjednodušení pravidel financování, v PS dále zavádět širší využití finančních nástrojů aj.

V rámci akcí na úrovni EU a ČR se plánuje dne 30. listopadu 2023 konání Rady pro obecné záležitosti ve formátu koheze (GAC Koheze), kde mají být přijaty závěry k budoucnosti PS. Závěry budou klíčovým vstupem pro zpracování tzv. 9. kohezní zprávy, kterou by měla EK zveřejnit v březnu 2024. Na ni bude navazovat dubnové Kohezní fórum. Ivan Bartoš, místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj zde bude vystupovat. Volby do Evropského parlamentu (EP) budou také ovlivňovat další směřování PS.

Ve dnech 23. - 25. října 2023 se uskutečnila jednání mezi MMR-NOK, DG REGIO a DG BUDGET. EK apelovala na zrychlení čerpání v programovém období 2021-2027. Bude třeba se zaměřit na výsledky, zkvalitnění čerpání, na reformy, snížit počet programů aj. Na národní úrovni MMR-NOK zahájil diskusi k legislativním pravidlům a k prioritám budoucího zaměření EU fondů, do které zapojil všechny relevantní aktéry (odpovědné resorty, hospodářské, územní a sociální partnery aj.), s cílem připravit a finalizovat národní pozici za ČR. Byla zřízena Pracovní skupina pro politiku soudržnosti po roce 2027 (PS Koheze 28+).

Ustavující jednání proběhlo 26. září 2023. Skupina se věnuje primárně diskusi o možných změnách v legislativních pravidlech EU, informuje o pokroku v debatách na EU úrovni, budou se také projednávat rámcové pozice ČR aj. V rámci kulatých stolů MMR-NOK dokončil dvě evaluace ke zhodnocení dopadů fondů PS v ČR za programové období 2014-2020, a to regionální a tematickou evaluaci. V listopadu 2023 budou prezentovány výsledky a v prosinci 2023 se uskuteční velký kulatý stůl k budoucnosti PS. Na jaře 2024 plánuje MMR-NOK spustit expertní platformu, tzv. Kohezní NERV.

Jan Šebesta se dotázal, zda se plánuje restrukturalizace/centralizace v rámci kohezní politiky na české úrovni. A dále zda MMR-NOK disponuje predikcemi ohledně případného vyloučení určitých regionů/krajů z kohezní politiky z důvodu jejího menšího plánovaného financování. **Stanislav Schneider** odpověděl, že nelze předbíhat evropskou debatu. Nejprve je třeba znát propočet alokace pro ČR, definovat nejdůležitější priority a následně ladit formu řízení systému. S přibývajícím počtem horizontálních témat bude třeba časem vytvořit určitou formu centrálního subjektu a proces racionalizovat. V rámci kohezního územního pokrytí regionů **Stanislav Schneider** vysvětlil, že ČR požaduje jako jedno z východisek pro budoucí kohezi pokrytí všech regionů. Toto je úzce propojeno s formou podpory. Bez podpory by neměl zůstat žádný český region. **Sandra Illínová** doplnila, že již v rámci CZ PRES byly schváleny tzv. Závěry Rady, kde byla schválena všemi členskými státy podpora všech regionů. **Jan Šebesta** vyjádřil MMR-NOK v této věci podporu Svazu průmyslu a dopravy ČR.

5. Různé

a) Novela stavebního zákona – aktuální informace

Leona Gergelová Šteigrová krátce připomněla hlavní body zmíněné na minulém zasedání PT RHSD v červnu 2023, které se týkaly klíčových změn k urychlení stavebního řízení a procesní integrace. Dopravní a energetický stavební úřad je již v gesci MD a jeho činnost bude plně funkční od 1. ledna 2024. Všechny nové vyhlášky k novému stavebnímu zákonu budou účinné od 1. července 2024. Vyhláška o požadavcích na výstavbu odešla z Legislativní rady vlády (LRV) dne 10. listopadu 2023.

Vyhláška o stanovení obecních stavebních úřadů a Vyhláška o stavebním řádu a Vyhláška o dokumentaci staveb budou do konce roku zaslány do meziresortního připomínkového řízení (MPŘ). Vyhláška o stanovení obecních stavebních úřadů dotčených správních obvodů je aktuálně v přípravě. Všechny dotčené úřady mají potvrdit MMR pokračování jejich stavebního úřadu a vyplnit příslušný dotazník. Podpora pro stavební úřady (SÚ) ze strany MMR zahrnuje financování technického vybavení SÚ, zajištění odborného školení pro úředníky SÚ a zvýšení finančního ohodnocení úředníků. Téma reformy územního plánování jsou debatována na pracovní skupině. Reforma obsahuje čtyři témata: proces a aktéři procesu pořizování nástrojů územního plánování, závaznost ÚPD a výrazné posílení role regulačních plánů, provázání strategického a územního plánování, ekonomické nástroje v územním plánování.

Jan Šebesta se zeptal na konkrétnější termín zaslání tří zmiňovaných vyhlášek do MPŘ a zda skutečně bude digitalizace stavebního zákona plně fungovat od 1. července 2024. **Leona Gergelová Šteigrová** uvedla, že vyhlášky budou do MPŘ pravděpodobně zaslány v prosinci 2023. Klíčová část digitalizace bude připravena v květnu 2024 a v červnu 2024 ji budou testovat SÚ.

b) Bydlení, sociální bydlení – aktuální informace

Vít Lesák uvedl, že Státní fond podpory investic (SFPI) spolu s MMR vypsali nový program Nájemní bydlení, který by měl být hlavním nosičem finančních nástrojů i do budoucna. Pro velký zájem byla navýšena původní alokace. Program byl určen pro obce i další právnické osoby. Celkem vznikne necelých 500 bytových jednotek. Národní plán obnovy, komponenta 2.10 – reforma dostupného bydlení, byla v říjnu 2023 schválena. Mezi podmínky EK patří zmírnění energetických požadavků, zasmluvnění projektů k 30. červnu 2026 formou podpisu příslušných smluv mezi SFPI/NRB a příjemcem financování, princip rovného zacházení pro veřejné a podnikatelské subjekty, finální rozhodnutí o podpoře vydává investiční výbor nezávislý na vládě. Tato komponenta má tři základní pilíře: Zákon o podpoře v bydlení, tři finanční nástroje zacílené na dostupné bydlení, až osm regionálních center pod hlavičkou SFPI. Nyní se očekává

zpětná vazba od EK v rámci prenotifikace veřejné podpory. První programy by měly být vyhlášeny v létě 2024. Zákon o podpoře v bydlení bude do konce listopadu 2023 předložen LRV. MMR spolu s MSp zkoumají různé varianty reformy nájemního bydlení, zejména v souvislosti s řešením urychlení ochrany vlastnického práva a omezení řetězení krátkodobých smluv.

c) Příprava národní strategie veřejného zadávání České republiky

Leona Gergelová Šteigrová uvedla, že národní strategie veřejného zadávání (Strategie) je reakcí na řešení problémů zadávání v rámci programového prohlášení vlády. Systémová podpora veřejných investic je součástí Národního plánu obnovy, komponenty 4.1. Dále byly shrnuty klíčové pilíře, kterým se má Strategie věnovat. K této Strategii se již sešel nově vytvořený Řídící výbor (zástupci Hospodářské komory, Svazu průmyslu a obchodu ČR, ministerstev aj.). MPŘ proběhne v prosinci 2023. Osm nejdůležitějších priorit: kvalita a inovace, zvýšit efektivitu zadávacích postupů, data a digitalizace, environmentálně a sociálně udržitelné veřejné zadávání, lidské zdroje a profesionalizace, podpora malých zadavatelů a centralizace, podpora strategicky významných investic a zadavatelů, harmonizace postupů kontrolních a dozorových orgánů.

6. Shrnutí a závěr

Stanislav Schneider sdělil, že další jednání PT RHSD by se mělo konat na jaře 2024, poděkoval všem za účast a ukončil jednání.

- PT RHSD vzal na vědomí informace o stavu implementace programů v rámci období 2014-2020 a o současném programovém období 2021-2027.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o předsednictví nadcházejícího V4 PRES v oblasti kohezní politiky a zapojení sociálních partnerů do přípravy období 2028+.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o novele stavebního zákona.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o bydlení a sociálním bydlení.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o přípravě národní strategie veřejného zadávání ČR.

